

دانشگاه تهران

دانشکده بهداشت

پایان نامه

برای دریافت درجه فوق لیسانس علوم بهداشتی

(M. S. P. H.)

در رشته اداره امور بیمارستانها

موضوع:

ایمنی در بیمارستان

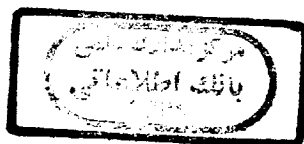
ببراهنمائی:

جناب آقای دکتر باقر قائمیان

نگارش:

دکتر غلامرضا درستگو

سال تحصیلی ۱۳۵۱-۱۳۵۲

تقدیم به :

استاد ارجمند جناب آقای دکتر باقر قائمیان که راهنمایی

تهیه این رساله را بعهده داشتند .

تقدیم ہے :

مسرحیہ۔

فهرست مطالب

صفحه	عنوان بیماریارستان
	الف: پیشگفتار
۴	فصل اول - حوادث داخل بیمارستان
۱۶	فصل دوم - عفونت در بیمارستان
۲۲	فصل سوم - ایمنی در اتاقهای عمل بیمارستان
۲۷	فصل چهارم - ایمنی در قسمت های مختلف بیمارستان
۳۱	فصل پنجم - حوادث ناگوار (سیل - زلزله - بیماریانهای هوایی)
۳۳	فصل ششم - تخلیه بیمارستان در مواقع اضطراری
۳۹	فصل هفتم - پیشنهادات و نتیجه

بنام خداوند بخشنده مهربان

پیشگفتار

مسئله ایمنی در دنیای امروز اهمیت فراوانی دارد. بخصوص بیمارستان که مسئولیت مهمی از نظر بهداشتی و درمانی و حفظ جان بیماران به عهده دارد بایستی همیشه به این امر مهم توجه کافی مبذول داشته و پیش بینی های لازم را از نظر اتفاقات احتمالی در نظر بگیرد زیرا همیشه پیشگیری بهتر از درمان است. اصولاً "سازمان دفاع غیر نظامی و مأمورین آتش نشانی در مواقع لزوم با بیمارستان همکاریهای لازم را بعمل میآورند ولی آنچه اهمیت دارد اقداماتی است که از طریق بیمارستان بایستی قبلاً بعمل آید تا از تلفات و خسارات جلوگیری شود و برای این منظور کارکنان بیمارستان بایستی آموزش های لازم را در موارد اضطراری دیدهباشند و وظایف خود را بنحوی احسن انجام دهند. الحطب حریق ها در اثر مسامحه یا عدم تجربه و مهارت لازم کارمندان اتفاق می افتد مثلاً "یک آتش سیگار که بی موقع در محل قابل احتراق پرتاب شود و یا یک دستگاه کوتر اطاق عمل که بموقع اتصالی آن رفع نگردد. میتواند ایجاد حریق در بیمارستان بنماید. یا اگر لوله آب گرم که نشست کرده بموقع تعویض نشود. یا دیگ بخار بیمارستان مرتب کنترل نشود اتفاق ترکیدن و تلفات جانی برای بیماران دارد همچنین در طرح تخلیه بیمارستان اگر کارمندان وظایف خود را بخوبی بدانند و قبلاً آموزش های لازم را دیده باشند

ب

امکان جلوگیری از تلفات بوسیله تخلیه سریع و صحیح امکان پذیر است بطور
خلاصه هرکسی باید بداند چه کارهایی را بایستی کرد و چه کارهایی را نباید بایستی
کرد . نگارنده با توجه بمطالب فوق نکاتی چند در مورد ایمنی بیمارستان گرد آورده
امید است که مطالعه آن مورد استفاده عموم و مخصوص اهل فن قرار گیرد .
در خاتمه وظیفه خود میدانم که لزعموم استادان محترم دانشکده پزشکی و بهداشت
و بخصوص جناب آقای دکتر قائمیان که در تنظیم و نگارش این پایان نامه کمک فرمودند
اظهار تشکر نموده و توفیق همگی را از خداوند متعال خواستارم .

دکتر غلامرضا درستگو

شهریور ماه ۱۳۵۲

ایمنی در بیمارستان

امروزه مسئله ایمنی در بیمارستان بخصوص در جوامع متقدم اهمیت خاصی میدهند . با پیش بینی های لازم در حوادث میتوان به موقع از خطرات و اتفاقات ناگهانی جلوگیری و با آنها مبارزه کرد . مسأله و سهل انگاری در مسافت ایمنی علاوه بر اینکه ممکن است مخاطرات جبران ناپذیری متوجه بیماران سازد . از نظر قانونی و نظام پزشکی هم امکان تعقیب مسئولین و بالاخره احتمال شکایت بیمار و بستگان او و ادعای خسارات و فراماتی است که از بیمارستان مطالبه خواهند کرد .

مضافاً "برای اینکه اینگونه اتفاقات به پرستیز بیمارستان لطمه زده بخصوص در مورد بیمارستانهایی که جنبه انتفاعی دارند . (بیمارستانهای خصوصی) عدم اعتماد بیماران موجب کمبود مراجعین بیمارستان و وقتی بیمارستان نتواند به تعداد کافی بیمار داشته باشد محکوم به ورشکستگی است .

ضوابط مخصوص در مورد ایمنی در بیمارستان وجود دارد که هر بیمارستان قبل از کسب پروانه پیش بینی های لازم را بعمل آورد . این ضوابط شامل نوع ساختمان - مقدار فضا - گنجایش اطاقها - لوازم و وسائل پزشکی را و یولژی آزمایشگاه و کادر پزشکی همه گونه پیش بینی های لازم جهت جلوگیری از حوادث

باید بحمل آورد و برای این منظور هیئت مدیره بیمارستان - کادر پزشکی
و پرستاری - رئیس قسمت مهندسی و کادرداری بایستی همکاری های لازم را به
عمل آورده و کمیته ایمنی بیمارستان را تشکیل دهند و طرح نقشه های لازم را در
مورد حریق - سیل - زلزله تنظیم و مستولین اینگونه امور را مشخص نمایند که
در موقع پیش آمده ها هرکس وظایف مخصوص خود را دانسته و طبق آن عمل نماید .
در فصول آینده اصول ایمنی بیمارستان بیان خواهد شد .

طبقه بندی حوادث

بطور کلی حوادث را میتوان بدو دسته تقسیم کرد .

۱- حوادث داخل بیمارستان

حوادثی است که در داخل بیمارستان اتفاق می افتد مثل حریق های کوچک

ترکیدن دیگ بخار یا آتش سوزی در اثر اتصال سیم برق و غیره میباشد .

۲- حوادث خارج از بیمارستان

الف - حوادث کم اهمیت یا سبک

۱- از نظر تعداد مجروحین و مصدومین که او ۲۰ نفر کمتر است

۲- از نظر اهمیت ضایعات و جراحات و غیره

ب - با اهمیت و سنگینی

(۳)

۳- حوادث در سطح کشور - مانند خطر حملات هوایی در موقع جنگ یا وقوع طوفانهای شدید یا سیل و یا اتفاقاتی که در شهرهای دیگر اتفاق افتاده و بیمارستان بایستی آمادگی لازم جهت پذیرش و کمک به مجروحین و بیماران را داشته باشد .

فصل اول

حوادث داخلی بیمارستان

الف - حریق

وظیفه کلی افراد مسئولین بیمارستان بایستی این باشد که با مقررات و پیشگیری های بموقع از بروز آتش سوزیها جلوگیری نموده و ضمناً " نحوه مبارزه با انواع آتش سوزیها را برای مقابله سریع و ازین بردن آتق قبل از توسعه به همه کارکنان بیمارستان آموخت تا از خسارات مالی و جانی جلوگیری شود . برای اشتغال سه عامل لازم است الف (هوا و اکسیژن) ب - مواد قابل اشتعال پد حرارت بدرجه اشتعال

مواد نسوز به چند دسته اسیدی مانند خاک رس ماسه و شن مواد نسوز قلیائی مانند سنگهای آهکی - خاکها و مواد معدنی طبیعی مواد نسوز خنثی مثل خاکستر استخوان - کرومیت و غیره مواد سوختنی یا جامد است مثل چوب و زغال یا مایع

است مانند نفت وبنزین

ببخار مانند انواع گازهای قابل اشتعال آنچه باعث سوختن میشود اکسیژن هواست هر جسم سوزاننده ای برای سوختن احتیاج باکسیژن دارد وقتی اشتعال صورت میگیرد که درجه گرما به حد کفایت رسیده باشد حرارت ممکن است از اطراف بخاری ها یا آب گرم کن ایجاد شود حرارت اگر به جسم شفافی مثل شیشه برسد بوسیله تشعشع بیک قسمتی صرف گرم کردن شده و قسمتی از آن عبور میکند ولی اگر بیک طرف آن گذر باشد مثل شیشه آغشته با آهک یا گل سفید امواج حرارتی عبور نکرده برمیگردد .

شرایط اشتعال

جسم سوزاننده و هوا باید کاملاً در کنار هم قرارگیرد هر چه ذرات جسم سوزاننده پراکنده تر باشد تماس بیشتری با هوا داشته زودتر مشتعل میگردد گازهای قابل اشتعال چنانچه با هوا مخلوط و به شعله نزد یک شود یکباره آتش میگیرد و بعضی اوقات بسبب انفجار میشود مایعات به آسانی گازها آتش نمیگیرند ولی اگر مایعات را بکمک حرارت فشار هوا و یا بخار تبدیل به گاز نمائیم مانند گاز فوراً مشتعل میگردد .

اصول کلی مبارزه با آتش سوزی

مثلث آتش عبارت است از سوخت - هوا یا اکسیژن - حرارت برای جلوگیری از آتش -

سوزی باید از اجتماع این سه عامل جلوگیری کرد و برای مهارزه با آن باید یکی از سه عامل را از زمین برد و گاهی لازم است هردو پاسه عامل را از زمین برد تا خطر اشتعال دوباره آتش وجود نداشته باشد مانند خفه کردن مخزن سوختی که بسیار گرم شده بهترین وسیله سرنگردن آب همراه با فشار است . در مورد اوراق و اسناد بهادار و اجسامی که رنگ پس میدهند از طریق خفه کردن استفاده می شود بهترین طریقه استفاده از ماسه خشك الك شده یا پتوی خیس میباشد مگر اینکه آتش توسعه یافته که باید اودستگاههای آتش نشانی استفاده کرد . اگر مانع رسیدن سوخت به مواد در حال اشتعال شوند مانند بستن شیر مخزن سوخت همچنین دور کردن مواد قابل اشتعال عمل سد کردن انجام گرفته .

۱- آتشرهاییکه از خود خاکستریا قی میگذارند بهترین وسیله مهار آنها آب است
 ۲- آتشرهای نوع دوم یا مایعات زود سوز بنزین والکل بهترین وسیله خلع هوا از محلت آتش است که میتوان بوسیله شن - ماسه و پتوی خیس - یا گاز انهدرید کربنیک و کف مکانیکی استفاده کرد .

۳- آتشرهای نوع سوم از ینام کابل مسئله مهم عایق بودن مواد خافوش کننده است بهمین علیت هرگز نباید آبی بکنار برد . از توتو - لحاف و یا وسائل دیگر میتوان استفاده کرد . امروز آتشر سوزیهای الکتریکی خیلی اهمیت دارد .

بخاری برقی - اتکو برقی - جارو ، لباسشویی برقی - رادیو - تلویزیون

ترانسفور موتور وغیره در این مورد بایستی دقت کرد

۱- سیم بدون روکش یا سیم لخت با اشیائی مثل میخ - قلاب فلزی تماس پیدا کند

۲- هرگز سیم لخت را در زیر فرش قرار ندهند .

۳- لامپ و وسایل الکتریکی در جای مطمئن نگهداری شود بعضی ها از آنتن تلویزیون

از راه هوا استفاده کرده بدون اینکه برای سیم زمین اقدامی کرده باشند

لذا در موقع رعد و برق جریان الکتریکی سیار از آنتن به رادیو یا تلویزیون منتقل

و آنها را منفجر میکند علت آن نبودن سیم اتصال به زمین بوده است .

۴- پریز و کلید برق اگر در قسمت پایین دیوار نصب باشد ممکن است بچه ها میخ

یا فلز داخل پریز نموده سبب اتصال برق و خسارت جانی شوند لذا از دو شاخه

های جدید استفاده میکنند .

۵- قدرت فیوز را نسبت به وسایل الکتریکی در نظر میگیرند

۶- وسایل برقی را هرگز با آب نشویند

۷- کارهای الکتریکی را به متخصص واگذار کنید

۸- از فیوز اتوماتیک استفاده نمائید .

۹- وسایل قابل اشتعال را نزدیک لامپهای برق نگیرید . بخصوص در اطاق عمل

بیمارستان که گازهای قابل اشتعال مانند اطر نیترو اکسید وازت واکسیژن مصرف
میشود . چنانچه بعلت نقص وسائل الکتریکی اتصالی وجرقه تولید شود . خطر
انفجار و برق گرفتگی موجود است .

ه- آتش سوزی نوع چهارم یا گازها

در گازها خطر انفجار بیشتر است . پیشگیری از بروز آتش سوزی گازها به
مراتب آسانتر اومبارزه با آنهاست ممکن است گاز را با استعمال خاموش کننده ها
خاموش کرد ولی فوران گاز بمقدار زیاد موجب گاز زدگی و مسمومیت شدید یا انفجار
و آتش سوزی مجدد خواهد شد در چنین وضعی بستن شیر گاز تنها اقدام آتش نشانی
است آنهاهم در صورتی که سیلندر گاز داغ نشده باشد والا باید از سیلندر فاصله زیادی
بگیرند ومنتظر انفجار باشند . سیلندرهایی گاز را بایستی در اطاق کوچکی مجزا
نگهداری کرد .

ب- لوله اتصال سیلندر به اجاق حتما " بایستی سالم باشد .

اگر طول آن از یک متر ونیم بیشتر باشد باید لوله کشی بنمایند . مخازن گاز رانزویک
منابع حرارتی قرارند هید

ج - سررفتن غذا موجب خاموش شدن موقت گاز وپخش درفضائی میشود وچنانچه

بگمرته کبریت بکشند سبب انفجار میشود .

چ- بچه ها و افراد غیرمطلع اجازه استفاده از گاز را ندهید .

ح- هفته ای یکبار اجاق گاز وسیلندر و شیلنگ ها را باید بازدید کرد .

خ- از انبار کردن و نگهداری بنزین مطلقاً " خودداری نمائید مگر در محل مخصوص و دقت و مراقبت بسیار .

د- آتش سیگار را با یستی خاموش کرد و نباید به اطراف انداخت و مخصوص کسانی که در بستر سیگار میکشند .

ذ- روزنامه ها و مجلات قدیمی چندان ارزشی ندارند نگهداری نامنظم آنها در

انبار کانون خطری ایجاد میکند همچنین است پرونده های راکد در بیمارستانها

ر- جمع آوری برگها و شاخه های خشك - جمعیه های چوبی و مقوایی و پوشالی

پنبه زائد - خطر آتش سوزیها را افزایش میدهند .

ز- آویختن پرده در مجاورت اجاق گاز غلطی است

س- هرگز لباسها را با بنزین نشوئید بعضی از انواع پارچه ها بخصوص پرلون و نخهای

مصنوعی در اثر جاها شدن جرقه تولید میکنند و این جرقه ها برای آتش زدن کافی

است .

ش- از بخاری و آب گرم کن جهت خشك کردن لباسهای مرطوب نباید استفاده کرد

ص- دودکش بخاری را بطور مرتب از دوده باید پاک کرد زیرا دوده هم میسوزد